

FIP-NÄYTTELYISSÄ SOVELLETTAVAT AIHEKOKOELMIEN ARVOSTELUN ERITYISSÄÄNNÖT (SREV)

Artikla 1: Kilpailunäyttelyt

Nämä erityissäännöt on laadittu täydentämään aihefilatelian osalta FIP:n yleisiä näyttelykokoelmien arvostelusääntöjä (GREV) artiklan 1.4 mukaisesti.

Niitä selostetaan tarkemmin näiden erityissääntöjen tulkintaohjeissa.

Artikla 2: Kilpailukokeelmat

Aiheluokan kokoelma vie aihetta eteenpäin laaditun jäsentelyn mukaisesti (ks. 3.2.1), osoittaen aiheen ja filatelian tuntemusta valittujen kohteiden avulla.

Tämän osaamisen tulisi näkyä materiaalin parhaana mahdollisena valintana ja järjestämisenä sekä asianmukaisen aiheeseen liittyvän ja filateelisen tekstin täsmällisyytenä.

Artikla 3: Kokoelman laatimista koskevat periaatteet

3.1 Soveltuva filateelinen aineisto

3.1.1 Aihekokoelmassa käytetään mahdollisimman monipuolisesti filateelista materiaalia (ks. GREV artikla 3.2).

3.1.2 Jokaisen kohteen tulee liittyä aiheeseen ja tuoda aiheeseen liittyvä informaatio esille parhaalla ja tehokkaimmalla tavalla.

3.2 Aiheen käsittely

Aihekokoelman käsittelyyn kuuluvat rakenne (otsikko ja jäsentely) ja sen kunkin osan yksityiskohtainen kehittäminen.

3.2.1 Otsikko ja jäsentely

Otsikko ja mahdollinen alaotsikko määrittävät kokoelman puitteet.

Jäsentely määrittää kokoelman ja sen osien rakenteen ja kattaa kaikki tärkeimmät, otsikon kannalta oleelliset asiat. Kappaleiden ja niiden alajaotteluiden järjestyksen tulee ilmentää suunnitelman kehittäminen sen sijaan että vain lueteltaisiin pääkohdat.

Otsikko ja jäsentely on esitettävä kokoelman alussa jollakin FIP:n virallisista kielistä.

3.2.2 Aiheen kehittäminen

Kehittelyllä tarkoitetaan aiheen syvällistä kehittäminen, tavoitteena järjestää materiaali täysin jäsentelyn mukaisesti.

Kehittelyssä hyödynnetään vain aiheeseen liittyvää, postaalisesti hyväksyttävää tietoa, joka ilmenee

- kohteen julkaisutarkoituksesta tai käytöstä
- kohteen kuvan pää- tai sivuaiheesta
- muista postaalisista tunnusmerkeistä.

Onnistunut aiheen kehittäminen edellyttää

- valitun aiheen perusteellista tuntemista
- korkeatasoisia filateelisia tietoja
- aiheeseen liittyvää tekstiä, joka varmistaa asiayhteyden ja selventää tarvittaessa aiheeseen liittyviä yksityiskohtia.

3.2.3 Luovuus

Luovuutta osoittavat:

- uudet aiheet
- uudet näkökulmat vakiintuneeseen tai tuttuun aiheeseen
- uudet lähestymistavat tuttuun aiheeseen tai
- uudenlainen materiaalin käyttö.

Kaikkiin käsittelyn osatekijöihin voi sisältyä luovuutta.

3.3 Filateeliseen aineistoon kohdistuvat vaatimukset

Filateelisen aineiston yhteys käsiteltävään aiheeseen on selkeästi osoitettava, ellei se ole itsestään selvä.

Artikla 4: Arvosteluperusteet

Arvostelussa noudatetaan GREV:n 4. artiklan yleisiä määräyksiä mukautettuina aihe-luokan erityispiirteisiin.

4.1 Jäsentely

Jäsentelyä arvostellaan kokoelman otsikon ja suunnitelman, kehittelyn ja kokoelmasta ilmenevän luovuuden perusteella.

4.1.1 Otsikkoa ja suunnitelmaa arvostellaan seuraavin perustein:

- suunnitelman ja otsikon keskinäinen vastaavuus
- jäsentelysivun olemassaolo
- jäsentelysivun riittävyys
- oikea, looginen ja tasapainoinen rakenne (kappaleet ja niiden osiot)
- kaikkien aiheeseen liittyvien keskeisten näkökulmien kattaminen.

4.1.2 Kehittelyä arvioidaan seuraavin perustein:

- kohteiden sijoittaminen kokoelmaan suunnitelman mukaisesti
- aineiston ja tekstityksen yhteensopivuus
- syvällisyys, jota osoittavat asioiden keskinäiset yhteydet ja niihin liittyvät viittaukset, syyt ja seuraukset
- tasapaino, oikean painoarvon antaminen kullekin näkökohdalle suhteessa sen merkitykseen aiheen piirissä
- suunnitelman kaikkien osien käsittely.

4.1.3 Luovuutta arvioidaan artiklan 3.2.3 mukaisesti.

4.2 Tiedot ja henkilökohtainen tutkimus

Tässä yhteydessä arvioidaan sekä aiheeseen että filatelialaan liittyviä tietoja ja tutkimusta.

4.2.1 Aiheeseen liittyviä tietoja ja henkilökohtaista tutkimusta arvostellaan seuraavin perustein:

- aiheeseen liittyvän tekstin sopivuus, tiivys ja oikeellisuus
- materiaalin oikea käyttö aiheen kannalta
- uudet, aiheeseen liittyvät löydöt.

4.2.2 Filateelisia tietoja ja henkilökohtaista tutkimusta arvioidaan seuraavin perustein:

- filateelisten sääntöjen täydellinen noudattaminen
- mahdollisimman laajan postaalisen ja filateelisen aineiston tasapainoinen käyttö
- postilähetysten asianmukaisuus
- tarvittavan filateelisen tekstityksen asianmukaisuus ja oikeellisuus
- filateelisen tutkimuksen ja siihen liittyvän tärkeän filateelisen materiaalin taitava esiin tuominen.

4.3 Laatu ja harvinaisuus

Laadun ja harvinaisuuden arvioinnissa verrataan esitetyn aineiston laatua aiheesta yleisesti saatavilla olevaan aineistoon, sen harvinaisuuteen ja esitettyjen kohteiden hankkimisen suhteelliseen vaikeuteen.

4.4 Esitystapa

Esitystavan arvioinnissa tarkastellaan esittelyn ja tekstityksen selkeyttä sekä kokoelman esteettistä tasapainoa.

Artikla 5: Näyttelykokoelmien arvostelu

5.1 Aihekokoelmia arvostelevat erikoisalansa hyväksytyt asiantuntijat GREX:n V-osan artiklojen 31-46 mukaisesti (ks. GREV, artikla 5.1).

5.2 Aihekokoelmien tasapainoista arvostelua varten tuomareiden ohjeeksi esitetään seuraavat suhdeluvut (ks. GREV artikla 5.3).

Käsittely	35
Otsikko ja suunnitelma	(15)
Aiheen kehittäminen	(15)
Luovuus	(5)

Tiedot ja henkilökohtainen tutkimus	30
Aiheeseen liittyvät tiedot	(15)
Filateeliset tiedot	(15)
Laatu ja harvinaisuus	30
Laatu	(10)
Harvinaisuus	(20)
Esitystapa	5
<hr/>	
Yhteensä	100

Artikla 6: Loppusäädöksiä

6.1 Jos eri kieliset säännöt poikkeavat toisistaan, englanninkielinen teksti on ratkaiseva.

6.2 Nämä FIP-näyttelyissä sovellettavat aiheluokan kokoelmien arvostelun erityis-säännöt (SREV) hyväksyttiin 66. FIP-kongressissa Madridissa 14.10.2000. Ne astuivat voimaan välittömästi kongressin päätyttyä.

AIHELUOKAN KOKOELMIEN ERITYISSÄÄNTÖJEN TULKINTAOHJEET

Artikla 1: Kilpailunäyttelyt

Näiden tulkintaohjeiden tarkoituksena on opastaa näytteilleasettajaa kokoelman rakentamisessa ja tuomaristoa kokoelman arvostelussa FIP-näyttelyissä sovellettavien kokoelmien yleisten arvostelusääntöjen (GREV) ja aiheluokan kokoelmien arvostelun erityissääntöjen (SREV) mukaan.

ARTIKLA 2: Kilpailukokoelmat

Esillä olevien kokoelmalehtien tulisi

- esittää valittu aihe kokonaisuudessaan, tai
- näyttää syvällisemmin tiettyjä osia kokoelmasta kadottamatta aiheen yhdenmukaisuutta ja jatkuvuutta. Tällöin voi olla tarpeen muuttaa jäsentelysivua (ks. 3.2.1 alla) vastaamaan esillä olevaa kokoelmaa.

ARTIKLA 3: Kokoelman laatimista koskevat periaatteet

3.1 Sopiva filateelinen materiaali

Sopivaa postaalista ja filateelista materiaalia on sellainen, joka on julkaistu postin kuljettamiseksi tai muuhun postaaliseen tarkoitukseen, tai aiottu julkaista, tai tuotettu julkaisun valmisteluvaiheessa, tai jota on käytetty tai pidetty kelpoisena käytettäväksi valtionhallinnon, kunnan tai yksityisten postinvälittäjien, tai muiden asianmukaisesti valtuutettujen viranomaisten postiliikenteessä.

Sopivalla postaalisella ja filateelisella materiaalilla on seuraavat ominaisuudet:

Materiaalityyppi

- postiarvokkeet (postimerkit, postimerkkivihkot, ehiöt, postimaksukone-leimat, tietokoneiden välittämät postimaksut, esim. FRAMA-tarrat jne.) ja niiden muunnelmat (esim. lisäpainamat, lisämaksut, suojareijitteet). Muunnelmia ei kuitenkaan pidä sisällyttää kokoelmaan, jos ne poikkeavat alkuperäisestä aiheesta (esim. peittävät sen). Niitä voi käyttää muunnelmaan liittyviin aiheisiin.
- mitätöinnit (tavalliset leimat, viestilliset, muisto- ja muut erikoisleimat),
- postimerkit, mitätöinnit, merkinnät ja/tai ehiökortit, jotka osoittavat käytön postaalista oikeutusta (esim. viranomaiset, puolustuslaitos),
- muu postin toiminnassa käytetty materiaali kuten kirjauslipukkeet, posti-reittien lipukkeet ja merkinnät, lisälipukkeet tai -merkinnät (esim. sensurointi, desinfiointi, onnettomuusposti), postitusluettelot, vastauskupongit, forwarding agent -merkinnät, postin automaatiomerkinnot ja -leimat jne. Jos mahdollista näiden tulisi olla asianmukaisella lähetyksellä.
- kohteet, jotka on tarkoitettu julkaistaviksi tai tuotettu julkaisemisen valmistelun yhteydessä, esim. luonnokset, koepainokset, alalajit ja virheet
- leimamerkit voidaan hyväksyä, jos niitä on käytetty postaalisesti tai niillä on postaalista arvoa. Fiskaalisiin tarkoituksiin käytetyt leimamerkit hyväksytään poikkeuksellisesti silloin kun ne ovat ainoa keino kuvailla aiheen kannalta tärkeää asiaa.

Julkaisuaika

- Kaikki postaalinen materiaali postimerkkejä edeltävältä ajalta, klassisen filatelian kautta nykyaikaan asti.

Postaaliset palvelut

- Tavanomaisen postinkuljetuksen lisäksi kaikki erityisposti, esim. (posti-maksuista vapautettu) virka- ja sotilasposti (ml. Airgraph- ja V-mail- lähetykset), laiva-, rautatie ja kaikenlainen lentoposti; sotavanki- ja keskitysleiriposti; paketit ja postirahti
- postin maksuliikennepalvelu
- sellainen yksityisposti, jonka postihallinto on valtuuttanut tai hyväksynyt, tai joka on toiminut valtiollisen postin kokonaan puuttuessa
- 'muu postiliikenne' otsikon alle sisältyvät muut postipalvelumuodot kuten putkiposti, sähköpostit, sähköposti (elektronisesti postitoimistoon lähetetty viesti, joka tulostetaan ja toimitetaan vastaanottajalle) jne.

Ei-sopivat kohteet

Seuraavat kohteet eivät ole sopivia:

- olemattomien postaalisten alueiden fantasiajulkaisut, pakolaishallitusten tai sellaisten järjestöjen julkaisut, joilla ei ole postipalveluja
- yksityiset lisäleimat, joita lähettäjä tai palvelun toimittaja on lyönyt lähetykseen ennen postittamista
- kuvapostikortit, elleivät ne ole postiviranomaisten tuottamia ehiökortteja
- ehiöiden yksityiset lisäpainatukset
- hallinnolliset (ei-postaaliset) merkinnät silloin kun ne eivät oikeuta postaa-lisiin etuoikeuksiin
- yksityiset koristepainatukset kuorilla ja korteilla
- yksityiset lipukkeet (mainoslipukkeet) riippumatta niiden käyttötarkoituksesta.

Rajatapaukset

Postipalveluiden ja -määräysten kirjavuus eri maissa ja niiden kehittyminen aikojen kuluessa tekevät mahdolliseksi laatia luetteloa, joka kattaisi kaikki mahdolliset tilanteet. Jotkut kohteet vastaavat vain jossakin määrin edellä lueteltuja sopivan ja epäsovivan aineiston määritelmiä. Siksi niitä tulisi pääasiassa käyttää vain, jos ei ole olemassa muuta aineistoa kuvaamaan tiettyä kokoelman aiheeseen liittyvää yksityiskohtaa. Niiden mukanaolo kokoelmassa edellyttää aina perusteellista filatelistä selvitystä.

Jonkin aiheen, maan tai alueen erityiseen filatelistiseen kulttuuriin kuuluvia kohteita voidaan hyväksyä siltä osin kuin se on perusteltua ja kohteiden lukumäärä on oikeassa suhteessa kokoelman kehitystasoon.

Aiheenmukainen informaatio

Aiheenmukainen informaatio ilmenee

- suoraan kohteen julkaisutarkoituksesta (tai käytöstä) tai kuva-aiheesta, tai
- epäsuorasti syvällisemmän analyysin tuloksena, mikä mahdollistaa sellaisten kohteiden käytön, jotka eivät ensivaikutelmaltaan tunnu mitenkään liittyvän aiheeseen.

Täten aiheenmukaista informaatiota voi tarjota:

- kohteen julkaisutarkoitus
- poliittisten muutosten yhteydessä
- erityistä ajanjaksoa kuvaavat kohteet
- sekä kohteen ensi- ja toissijaisen kuva-aiheen lisäksi
- tekstityyppi, kuvan taidesuunta ja vastaavat erikoisuudet,
- materiaali, jolle kohde on painettu, esim. graniitti (silkkilanka) tai setelipaperi, sotakartat,
- vesileiman kuva-aihe ja reijitteet (esim. firmareijitteet),
- arkin reunojen, välilöiden, postimerkin lisäosien, postimerkki-vihkojen kansien ja välilehtien teksti ja kuvat,
- postipalvelujen toiminnot, joilla on merkitystä aiheen kannalta (esim. rautatie-, sähkösanoma- ja sanomalehtimerkit, virkapostiehiöt, kyyhkysposti).

- Edellä kuvatun aiheen mukaisen informaation tulee olla
- postipalvelun alulle panemaa, tai
- postipalveluun liitettyä (esim. mainosliitteet, arkinreunamerkinnot, ehiöiden kuvat), tai
- postipalvelun hyväksymää (esim. yksityisehiöt).

Yksityisten lisäämät painatukset tai lisämaksut sen jälkeen kun kohteet tulivat myyntiin eivät täytä tämän kohdan vaatimuksia.

Tavallisia leimoja voidaan käyttää paikan nimen erityismerkityksen tai paikan olemassaolon syyn vuoksi, muussa

tapauksessa niiden tulee sisältää sopivaa aiheenmukaista tietoa (esim. mainosteksti, kuva) paikkaa ja/tai aikaa koskevan tiedon lisäksi. Postileiman päiväystä ja paikkakuntaa, jotka ovat yhteydessä tiettyyn tapahtumaan samana päivänä samassa paikassa, voi käyttää vain, jos siinä on muita aiheeseen liittyviä elementtejä tai sillä on erityinen aiheeseen liittyvä merkitys postihistorian kannalta. Jäljempässä tapauksessakin sitä pitäisi käyttää vain, jos se viittaa aiheen kannalta tärkeään yksityiskohtaan.

Lähettäjä ja vastaanottaja koskevat tiedot ovat merkityksettömiä, paitsi jos asiakirja osoittaa jonkin osapuolen virasta, tilasta tai asemasta (esim. puolustusvoimat, viranomaisen tai muu virallinen posti) johtuvaa erityistä postaalista etuoikeutta (esim. alennettu postimaksu tai vapautus postimaksusta). Merkintä alennetusta (tai vapautetusta) postimaksusta, virkapostimerkki tai vastaavat postireittiä koskevat merkinnät antavat riittävän todisteen. Joissakin tapauksissa lähettäjä ja/tai vastaanottajaa koskevat tiedot voivat olla hyödyllisiä täydentämässä lähetyksen postaalisia osia.

Yksityistä alkuperää olevien (eli ei postin hyväksymien) lipukkeiden (kuvitettu lipuke), merkintöjen, leimojen ja koristeellisten lisäpainatusten informaatiota ei pitäisi käyttää aiheen käsittelyssä. Poikkeuksellisesti, muun aineiston puuttuessa, niitä voidaan pitää kohteen osina niin kauan kuin niiden merkitys kuvaa erityistä postireittiä tai niillä on merkittävä aiheeseen liittyvä yhteys.

3.2 Aiheen käsittely

Aihefilatelianssa GREV:n tarkoittamaa perusajatusta vastaa jäsentely.

Jäsentely ja aiheen kehittäminen ovat osatekijöitä prosessissa, joka perustuu keräilijän henkilökohtaiseen tutkimukseen aiheesta ja aineistosta. Perusteellisempi aiheen tuntemus antaa mahdollisuuden lisätä asioiden ja yksityiskohtien määrää ja etsiä lisää kohteita niiden kuvaamiseen. Aineiston parempi tuntemus antaa mahdollisuuden tunnistaa uusia kohteita, joiden mukaan ottaminen edellyttää usein aiheen lisätutkimuksia, mikä taas voi johtaa yksityiskohtaisempaan suunnitelmaan.

3.2.1 Otsikko ja jäsentely

Otsikko ja jäsentely ovat tärkeä kokonaisuus, joka heijastaa valitun aiheen erityispiirteitä. Eri otsikot edellyttävät erilaista sisältöä.

Jos näytteilleasettaja haluaa esittää itsenäisen osan kokoelmastaan, tulee otsikon ja jäsentelyn vastata esitettävää kokoelmaa.

Otsikko on kokoelman synteesi. Näin ollen otsikon ja kokoelman tulee vastata toisiaan ja lehdillä esitettyjen filateelisten kohteiden tulisi esitellä yksityiskohtaisesti otsikossa esitetty aihe. Liioittelevat otsikot, joiden tarkoituksena on lisätä kokoelman kiinnostavuutta, voivat osoittautua harhaanjohtaviksi, jos ne poikkeavat siitä mitä sivuilla esitetään.

Jäsentely antaa selkeän ja ymmärrettävän kuvan aiheeseen liittyvistä keskeisistä näkökohdista. Se voi olla vapaasti valittu synteesi kokoelman aiheesta tai ajatuksesta, tai luontevasti johdettavissa aiheesta.

Rakenne voi seurata aikaan sidottua luokittelua (historiallista, kehitykseen liittyvää) tai aiheeseen liittyviä (tieteellinen, systemaattinen, järjestöllinen, taloudellinen jne.) tai muita tekijöitä. Esimerkiksi järjestöihin ja instituutioihin liittyvät aiheet (kuten Punainen Risti, Yhdistyneet Kansakunnat, Euroopan Neuvosto), toistuvat tapahtumat (esim. Postimerkin päivä, olympialaiset) jne. voidaan jakaa niiden rakenteen, organisaatiomallin tai yksittäisten tapahtumien mukaisesti aiheeseen liittyviä aika- ja paikkajaoitteluja seuraten.

Organisaatioihin tai kronologisiin tapahtumiin liittyvien aiheiden tulisi selvästi esittää niiden historiallinen tausta, tavoitteet, tehtävät, sekä toiminnan tulokset ja vaikutukset. Jäsentely sisältää vain aiheeseen liittyviä osia ja niiden alajaotteluja, ei yleisluontoisia lukuja (esim. 'Sekalaista' tai 'Liite'). Alajaotteluja julkaisun päivämäärän, maan tai aineistotyypin (esim. 'postin koneleimat', 'ehiöt') tai julkaisuperusteen (esim. 'merkkipäivät') mukaan tulee välttää. Tällaiset kohteet on paras käyttää niiden aiheen mukaisissa kohdissa. Sama koskee filateelisiä tutkimuksia (ks. 3.2.3).

Jäsentelyn tavoitteena on esittää looginen ryhmitys, jonka perusteella kokoelmaa voidaan tarkastella kokonaisuutena ilman häiritseviä katkoja eri lukujen välissä. Ihannetapauksessa uuden luvun alku sidotaan loogisesti edelliseen. Tämä auttaa luomaan kiinnostavan kertomuksen irrallisen 'sisällysluettelon' sijasta.

Tehokas jäsentely kattaa mahdollisimman laajan, otsikon kanssa yhteensopivan alueen. Ellei otsikossa erityisesti toisin mainita, jäsentelyn ei pitäisi rajoittua aikaan tai maantieteelliseen paikkaan, mikäli valittu aihe antaa siihen mahdollisuuden.

Lukujen keskinäisen tasapainon tulee perustua niiden aiheen mukaiseen tärkeyteen kokoelman otsikon mukaisesti, eikä saatavilla olevan materiaalin määrään.

Luovan jäsentelyn laatimista pidetään edellytyksenä aiheen luovalle kehitykselle.

Jäsentelysivu

Jäsentelysivu kattaa kaikki suunnitelman keskeiset osa-alueet. Hienojakoisemmat ja yksityiskohtaisemmat alajaottelut esitetään periaatteessa vain yksittäisillä sivuilla. Jäsentelyä ei voi korvata kirjallisella kuvauksella tai yleisluontoisella johdannolla.

Asianmukaisella jäsentelysivulla varmistetaan, ettei yleisön ja tuomariston tarvitse 'luoda uudelleen' kokoelman suunnitelmaa näkemiensä sivujen perusteella. Tällaiseen tilanteeseen joutuminen saattaisi luonnollisesti vaikuttaa kokoelman ymmärtämiseen ja arvosteluun.

Numeroluokittelua (esim. kymmenjärjestelmää, juridista järjestelmää) voidaan käyttää, jos se auttaa kokoelman ymmärtämisessä. Se pitäisi kuitenkin rajoittaa jäsentelyn pääkohtiin. Kokemus on osoittanut kaksi- tai kolmennumeroisten luokitusten tai aakkosjärjestelmien riittävän.

Jäsentelysivun lisäksi voidaan korostuskeinona käyttää aiheeseen johdattavaa otsikkosivua.

FIP:n viralliset kielet, joilla otsikko, jäsentely- ja muut johdantotekstit tulee kirjoittaa, ovat englanti, ranska, saksa, venäjä ja espanja.

3.2.2. Aiheen kehittäminen

Aiheeseen ja siihen liittyvän materiaalin perusteelliseen aiheenmukaiseen ja filateliseen tietämykseen pohjautuva käsittely on perusedellytys parhaalle mahdolliselle aiheen kehittämiselle. Tämä mahdollistaa jokaisen kohteen taitavan valinnan ja sen oikean sijoittamisen ja yhdistämisen tarinaan. Tämä on välttämätöntä, jotta kohteen ja aiheen keskinäinen yhteys tulisi ymmärrettäväksi.

Tämä osoitetaan

- valitsemalla paras mahdollinen kohde kuvaamaan aiheen jokaista yksityiskohtaa
- käyttämällä kohteita tasapainoisesti sen aiheen yksityiskohtaan painoarvon mukaan, jota ne kuvaavat. Yksityiskohtaa kuvaavien filatelisten kohteiden määrä ei saisi olla pohjana käsittelyn laajuudelle.
- järjestämällä samalla sivulla esitettävät kohteet tarinan etenemisen kannalta temaatteisesti oikeaan järjestykseen. Tarinan oikea eteneminen on tärkeämpää kuin kohteiden paras mahdollinen sijoittelu sivulla.

Näin ollen, aiheeseen liittyvien filatelisten kohteiden yksinkertainen luokittelu on välttämätöntä mutta ei riittävää edistyneessä, hyvin laaditussa kokoelmassa.

Aiheeseen liittyvä teksti

Aiheeseen liittyvä teksti

- kuvaa loogisesti kertomuksen kulun yhdistämällä siihen esitetyt kohteet. Hyvä yhdistäminen on tehokasta ja tiivistä eikä sisällä tarpeetonta tietoa. Tekstin on oltava riittävän juoksevaa voidakseen johdattaa kertomusta.
- selvittää kohteen aiheeseen liittyvää ominaisuutta, jos se on tarpeen (ks. 3.3.)
- antaa tarkoituksenmukaista tietoa merkkien ja lähetysten aiheeseen liittyvistä yksityiskohdista.

Kaikkien aiheeseen liittyvien selvitysten täytyy olla läheisesti yhteydessä esitettävään materiaaliin ja materiaalin tulee kattaa esitetty teksti, muuten se heikentää aiheen kehittelyä.

Vaikka FIP:n kielten käyttö ei ole pakollista aiheeseen liittyvissä ja filatelisissä teksteissä, näyttöilleasettajia, jotka aikovat usein esittää kokoelmansa kansainvälisissä näyttelyissä, kehoitetaan vakavasti esittämään se jollakin FIP:n kielistä auttaakseen kokoelman ymmärtämisessä (ks. GREV 3.3).

3.2.3 Luovuus

Kokoelman edellytetään tuovan esille näyttöilleasettajan henkilökohtaisen työpanoksen ja luovuuden. Tämä edellyttää henkilökohtaista opiskelua, tutkimusta ja mielikuvituksen käyttämistä, eikä voi perustua olemassa olevien kokoelmien mekaaniseen kopioimiseen. Näyttöilleasettajat voivat käyttää hyväkseen kaiken aiheeseen liittyvän lähdeaineiston, joka vie tutkimusta eteenpäin (esim. aiheeseen liittyvä ja filatelinen kirjallisuus, muut kokoelmat).

3.3 Filatelisen aineiston kelpoisuus

Lyhyt aiheeseen liittyvä selostus on tarpeen silloin kun kohteen ja aiheen välinen yhteys ei ole itsestään selvä. Kohteet, joilla ei ole esitettyä yhteyttä aiheeseen, pitäisi jättää pois kokonaan.

Valittaessa kokoelmaan sopivaa aineistoa on etusija ja suurempi merkitys annettava:

- filatelian perustaksi katsottaville kohteille (kuten postimerkit, ehiöt, mitätöinnit ja leimaukset) verrattuna kohteisiin,

joilla on vähäisempi postaalinen merkitys, vaikka niiden julkaiseminen tai käyttö olisi postin hyväksymää

- julkaisuille, joiden sisältö liittyy suoraan julkaisijamaan politiikkaan, historiaan, kulttuuriin, talouteen ja/ tai vastaaviin seikkoihin. Keinottelujulkaisuja, jotka hyödyntävät aihefilatelian 'muotisuuntauksia' tulisi välttää (tällaiset kyseenalaiset julkaisut tulisi periaatteessa jättää kokonaan pois kokoelmasta). Tämä koskee erityisesti kohteita, joissa ei noudateta UPU:n eettisiä säännöksiä.
- normaaliulkaisuille hammastamattomien rinnakkaisjulkaisujen sijasta (postimerkit ja muistoarkit)
- aidosti leimatuille merkeille tilauksesta tehtyjen mitätöntien sijasta
- aidosti kulkeneille tavallisille postilähetyksille asiaankuuluvine leimoineen pelkkien filateelisten muistojen ja vastaavien keräilijöitä varten tuotettujen kohteiden asemasta; esim. koristeelliset ensipäivänkuoret (vaikka ovatkin postin julkaisemia) ja maksimikortit
- aidosti kulkeneille, oikealla postimaksulla varustetuille kohteille, joissa on sopiva aiheeseen liittyvä leima, suosiroleimattujen ja usein taksaa pienempiarvoisilla merkeillä varustettujen kohteiden asemasta. Vielä pahempia ovat mitätönnit merkittömällä kuorilla, elleivät ne perustu postimaksu-vapauteen.
- lähetyksille, joilla on monia eri vastaanottajia, samalle henkilölle tilauksesta toimitettujen kuorien ja korttien sijasta
- oikeille postimaksuille filateelisista syistä tehtyjen ylitaksoitettujen kohteiden sijasta (esim. kokonaiset sarjat)
- oikean taksan mukaisille postimaksukoneleimoille suosiroleimausten (esim. '000') asemasta, ellei kysymys ole koepainoksesta ('specimen') tai sen käyttöön ole perusteltu postaalinen syy.

Poikkeamia edellä olevista suosituksista voidaan esittää vain perustelluista syistä.

Ehdotteiden, alalajien ja vastaavien kohteiden suhteellinen harvinaisuus tai muu poikkeava ominaisuus voi parantaa näyttelykokoelman filateelista laatua. Yleiset alalajit (esim. vähäiset värierot) ovat merkityksettömiä ja vaikuttavat enneminkin haitallisesti aiheen kehittelyyn. Ellei esitetystä alalajista käy selvästi ilmi yhteys aiheeseen, myös normaalikohde tulisi esittää vertailun vuoksi.

Tavalliset postimerkit ja lähetykset ovat sopivia, jos ne kuvaavat parhaalla tavalla tärkeitä aiheeseen liittyviä yksityiskohtia.

Maksimikorttien käyttö tulisi rajoittaa muutamiin tärkeisiin kohteisiin, lähinnä selventämään postimerkin aiheeseen liittyvää informaatiota. Sen lisäksi, että kohteet täyttävät maksimifilateliassa määritellyn vaatimuksen yhteydestä kortin aiheen, leimauksen ajankohdan ja päiväyksen välillä, leiman tulisi myös liittyä käsiteltävään aiheeseen.

Fiskaalisiin tarkoituksiin käytetyt leimamerkit tulisi rajoittaa muutamaankin merkittävään kohteeseen, käytettäväksi lähinnä aiheen kehittelyyn tärkeissä kohdissa, joita ei voi kattaa muulla tavoin. Tällaisten kohteiden käyttö tulee perustella huolellisesti.

Filateelinen tutkimus

Postaalisisissa kohteissa ja lähetyksissä on monia filateelisia muunnelmia. Jos materiaali on aiheen kannalta ja filateelisesti tärkeää, suositellaan suppean ja tasapainoisen filateelisen tutkimuksen esittämistä aineiston tuomiseksi esiin sopivalla tavalla.

Filateelinen tutkimus noudattaa systemaattisella tavalla kriteereitä, joita noudatetaan perinteisessä filateliassa (esim. kohteen kehitys, alalajit), postihistoriassa (esim. käyttö, postireitit, postin käsittely, leimat) tai jossakin muussa filatelian luokassa. Filateelinen tutkimus voi käyttää hyväksi olemassa olevia lähteitä edistämään henkilökohtaista tutkimusta. Kokoelman tasapainon säilyttämiseksi ei tutkimuksen tavoitteena ole täydellisyys vaan tärkeimpien filateelisten erityispiirteiden esittäminen. Tutkimuksen määrän tulee olla oikeassa suhteessa kokoelman erikoistumistasoon.

Filateelisen tutkimuksen tulee sulautua aiheen kehittelyyn niin ettei se vaikuta kokoelman sujuvaan etenemiseen. Aiheeseen liittyvän tekstin tulee jatkua rinnakkain tutkimuksen kanssa niin ettei synny häiritseviä katkoja.

Filateelinen teksti

Filateelista tekstiä voidaan käyttää silloin kun kohteen filateelinen erityispiirre ei ole helposti havaittavissa, leimamerkkien käytön perustelemiseksi tai filateelisen tutkimuksen esittämiseksi. Kohdetta markkinoivat määritelmät huutokauppaluetteloiden tapaan eivät ole sopivia.

3.4 Esitystapa

GREV:n säädökset sopivat täysin aihekokoelmiin, joten erillinen SREV-artikla asiasta ei ole tarpeen.

Artikla 4: Näyttelykokoelmien arvostelu

4.1 Aiheen käsittely

4.1.1 Otsikko ja jäsentely

Otsikko määrittelee kokonaisuuden, joka rakentuu jäsentelyssä. Epäjohdonmukaisuudet otsikon ja jäsentelyn välillä osoittavat joko otsikon puutteellista jaottelua tai valitun aiheen rakenteen heikkoa synteisiä.

Kokoelman alussa on oltava jäsentelysivu, joka antaa selkeän käsityksen aiheesta. Jäsentelysivun puuttuminen aiheuttaa automaattisesti kolmen pisteen menetyksen.

Vaatus oikeasta, loogisesta ja tasapainoisesta jakautumisesta osiin ja alajaotteluihin määritellään seuraavasti:

- Oikea: jäsentelyn tulee olla täsmällinen, tieteellisesti luotettava ja järkevä.
- Looginen: osien ja niiden alajaottelujen tulee noudattaa järkevää järjestystä ilman liiallisia tai väärin sijoitettuja osuuksia.
- Tasapainoinen: kokoelman eri osien tulee olla keskenään tasapainossa niiden aiheeseen liittyvän merkityksen ja saatavissa olevan aineiston osalta siten että katetaan kaikki aiheen kehittelyn kannalta tärkeät asiakokonaisuudet.

4.1.2 Aiheen kehittäminen

Kohteiden oikea sijoittaminen ja keskinäinen järjestys, kunkin sivun kohteet mukaan lukien, ilmenee tarinan helposti ymmärrettävänä, täsmällisenä ja sujuvana kehityskulkuna. Väärin sijoitetut kohteet tekevät kehittämisestä sekavan ja vaikean ymmärtää.

Tasapainoa osoittaa myös aiheeseen liittyvien yksityiskohtien käsittelyn sopiva syvyys ja laajuus suhteessa niiden merkitykseen aiheen kannalta. Sama koskee myös filateelista tutkimusta.

4.2. Tiedot ja henkilökohtainen tutkimus

GREV:n määrittelemät 'filateeliset ja muut tiedot' koostuvat kahdesta osasta:

- Perusajatuksen eli konseptiin liittyvät tiedot. Miltei kaikissa luokissa kohteilla on postaalinen ja filateelinen luonne: julkaisut, käytöt, painanta, taksat, postireitit, postipalvelut jne. Aihealueen perusajatus liittyy aiheeseen: autot, sillat, historia, luonto, urheilu jne., joten 'aiheeseen liittyviin tietoihin' kuuluvat henkilökohtainen tutkimus ja tutkittavan aiheen perusteellinen tuntemus.
- 'Filateeliset tiedot' liittyvät materiaaliin, jolla perusajatuksia tuetaan. Tämä osa on yhteinen kaikille luokille.

4.2.1 Aiheeseen liittyvät tiedot ja henkilökohtainen tutkimus

Aiheeseen liittyvillä tiedoilla tarkoitetaan aiheen kokonaistuntemusta, jota ilmentävät kohteiden valinta, niiden keskinäinen yhteensopivuus ja niihin liittyvän tekstin sopivuus. Materiaalin oikea, aiheeseen liittyvä käyttö heijastuu siitä, miten hyvin se pystyy kattamaan aiheeseen liittyviä yksityiskohtia.

Aiheeseen liittyvää tietoa osoitetaan myös käyttämällä materiaalia, joka sisältää aiheeseen liittyviä ominaisuuksia, jotka eivät ole välittömästi havaittavissa, vaan näytteilleasettaja on ne löytänyt.

Aiheeseen liittyvien tietojen edellytetään olevan virheettömiä ja niissä tulisi välttää esittämissä minkään tekosyy varjolla materiaalia, joka ei suoranaisesti liity aiheeseen tai kohteita, jotka ovat tarpeettomia rajatapauksia.

Aiheen tutkimuksen tasoa arvioitaessa otetaan huomioon aiheeseen liittyvien aiempien tutkimusten saatavuus, jotta voidaan arvioida kuinka paljon käsittelyssä on käytetty hyväksi olemassa olevaa aiheeseen liittyvää ja filateelista kirjallisuutta, luetteloita ja tutkimustuloksia. Tätä verrataan sitten kokoelmassa esitettyyn henkilökohtaiseen tutkimukseen.

4.2.2 Filateeliset tiedot ja niihin liittyvä henkilökohtainen tutkimus

Filateelien sääntöjen täydellinen noudattaminen koskee esimerkiksi sellaisten kohteiden esittämistä, jotka eivät ole kokoelmakelpoisessa kunnossa (esim. rikkileikatut postimerkit tai ehiöt, virheelliset maksimikortit).

Monipuolisen filateelisen aineiston esittäminen ja tasapainoinen käyttö saavutetaan esittämällä kohteita kaikilta aikakausilta ja mahdollisimman monesta maasta, valitun aiheen mahdollisuuksien rajoissa.

Postaalisten kohteiden sopivuuden määrittelee niiden filateelinen asian mukaisuus, johon sisältyy mahdollisten rajatapauksien lukumäärä ja oikeutus sekä filateelisesti merkittävien kohteiden valinta mielikuvituksellisten kohteiden sijasta.

Henkilökohtaista filateelista tutkimusta osoittaa sellaisen aineiston esittäminen, joka

- on vielä ollut tutkimatta kyseisen aiheen kohdalla tai tutkimusta on ollut hyvin vähän
- liittyy epätavalliseen keräilyaiheeseen

• filateeliset tutkimukset, jotka esittävät oikean, hyvin dokumentoidun, filateelisesti perusteellisen analyysin eivätkä ole vain tekosyy runsaan kohdevalikoiman esittämiseen ilman todellisia filateelisiä perusteita.

4.3 Laatu ja harvinaisuus

Laatu perustuu yleisiin filateelisiin arviointiperusteisiin. Uudessa materiaalissa hyvä laatu on välttämätön edellytys. Postimerkkivihkot tulee esittää kokonaisina merkkeineen.

Leimojen on oltava selkeitä ja käytettäessä leimattuja merkkejä aiheen kannalta tärkeän kuvan tulee olla selvästi näkyvillä.

Harvinaisuus perustuu objektiivisiin perusteisiin kuten tunnettu ehdoton harvinaisuus ja vaikea hankittavuus.

On olennaista, että alalajit, ehdotteet ja koevedokset ovat harvinaisempia kuin itse julkaisu, jotta ne nostaisivat filateelista tasoa. Sama koskee merkkiryhmiä, rivilöitä jne.

On myös selvää, ettei sellaisia harvinaisiakaan kohteita, jotka eivät liity riittävän hyvin aiheeseen, tule ottaa huomioon tätä kohtaa arvosteltaessa.

4.4 Esitystapa

Näytteilleasettajan työpanos tulee esille kohteiden ja tekstin sijoittelussa kokoelman sivuille. Esitystapaa arvostellaan seuraavien perusteiden mukaan:

- asettelun selkeys
- tekstien selkeys
- kokoelman esteettinen tasapaino.

Artikla 5: Kokoelmien arvostelu

Aiheluokan tuomareiden tulee täyttää arvostelulomake, joka johdattaa perusteelliseen ja yhtenäiseen arviointiin.

Tuomaristo voi alentaa kokoelman mitalitasoa väärennettyjen tai korjattujen kohteiden mukanaolon vuoksi, ellei kohteita ole selkeästi merkitty sellaisiksi, kuhunkin näyttelyyn nimetyn asiantuntijaryhmän lausunnon perusteella.

Uusintapainokset tulee esittää sellaisina. Heikkoja tai haalistuneita leimoja ei saa korjata kohteella, sen sijaan voi kohteen yhteydessä olla piirros leimasta.

Keräilijöitä suositellaan aitouttamaan epäselvät kohteet ennen niiden ottamista mukaan kokoelmaan ja sijoittamaan aitoustodistuksen alkuperäiskappale kokoelmalehden taakse samaan suojataskuun. Jos esitetään todistuksen valokopio, sen tulee olla Liiton varmentama. Vaihtoehtoisesti komissaari voi tuoda aitoustodistukset mukanaan mahdollisen tarpeen varalle. Riippumatta siitä millä tavalla aitoustodistus on käytettävissä, tulee aitoutettua kohdetta koskevan filateelisen tekstin loppuun merkitä 'e' lihavoituna, siis e.